

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра клінічної медицини

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

Основи кардіології та пульмонології

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)

(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Основи кардіології та пульмонології» підготовки “бакалавра”, галузі знань — 22 - охорона здоров'я, спеціальності — 227 - фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою - фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Лавринюк В. Є., доцент кафедри клінічної медицини ВНУ ім. Лесі Українки, кандидат педагогічних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри **клінічної медицини**

протокол № 6 від 27.01. 2021 р.

Завідувач кафедри: (Галей М. М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	вибіркова
Кількість годин /кредитів 150/5	Спеціальність 227 Фізична терапія та ерготерапія	Рік підготовки: 2
ІНДЗ немає		Семестр: 4
		Лекції: 20 год.
		Лабораторні: 26 год.
		Консультації: 18 год
бакалавр	Самостійна робота: 86 год	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання - українська		

II. Інформація про викладача

Лавринюк Володимир Євгенович

кандидат мед. наук

доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

0509071115, Lavcard_vol@ukr.net

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з основ кардіології та пульмонології. Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. Основні теми: класифікація серцево – судинних захворювань. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в кардіології та пульмонології. Інструментальні методи діагностики. Функціональні проби. Особливості профілактики та лікування ССЗ. Можливості та місце фізичної терапії в кардіології. Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності серцево-судинної системи; інфаркті міокарда; хронічних формах ішемічної хвороби серця та серцевій недостатності; артеріальній гіпертензії; кардіохірургії. Фізична терапія та ерготерапія при: порушенні діяльності дихальної системи; захворюваннях легень (хронічне обструктивне захворювання легень, пневмонія, плеврит, бронхіальна астма, плеврит, туберкульоз легень).

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

2. Пререквізити. Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Терапевтичні вправи»; «Преформовані фізичні чинники»; «Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів знань по кардіології та пульмонології, закладання основ розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів і можливих напрямів корекції захворювань кардіореспіраторної системи, набуття майбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять zorganizувати та провести реабілітаційні заходи при серцево – судинних та пульмонологічних нозологіях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «
Основи кардіології та пульмонології» є:

сформувати у студентів, наукові уявлення про етіологію, патогенез, клінічні прояви, перебіг захворювань кардіореспіраторної системи,

- навчити студентів основ діагностики кардіологічних та пульмонологічних захворювань,

вказати на можливості та місце фізичної реабілітації в лікувальному процесі кардіо- та пульмонологічних нозологій,

- вміти критично оцінювати медичну інформацію з позицій доказової медицини.

4. Результати навчання.

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування набутих студентами теоретичних знань про епідеміологію нозологічних форм захворювань серцево-судинної та дихальної систем; знання основних

механізмів розвитку кардіологічної та пульмонологічної патології; клінічні форми та ознаки основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем завдяки:

знанням: етіології захворювань серцево-судинної та дихальної систем, патогенезу захворювань серцево-судинної та дихальної систем, клінічних форм та ознак захворювань серцево-судинної та дихальної систем, сучасних підходів до профілактики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

умінням: визначати клінічний діагноз хворого, охарактеризувати поняття про основні захворювань серцево-судинної та дихальної систем, розкривати етіопатогенетичні механізми основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем, класифікувати основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем, оцінювати стан хворого, надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

5. Структура початкової дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю \ бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Сам.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. Основи кардіології						
Тема 1.1. Класифікація ССЗ.	2	2				
Тема 1.2. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в кардіології.	4		4			ІРС,ДС/4
Тема 1.3. Інструментальна діагностика ССЗ.	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.4. Артеріальна гіпертензія	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.5. Ішемічна хвороба серця	2		2			ІРС,ДС/2
Тема 1.6. Серцева недостатність	6	2	2		2	ІРС,ДС/2
Тема 1.7. Інші кардіологічні захворювання	72	2	4	62	4	ІРС,ДС/4
Разом за змістовим модулем 1	94	10	16	62	6	16
Змістовий модуль 2. Основи пульмонології						
Тема 2.1. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в пульмонології.	12	2	2	6	2	ІРС,ДС/2
Тема 2.2. Обструктивні захворювання легень	12	2	2	6	2	ІРС,ДС/2
Тема 2.3. Необструктивні захворювання легень	18	4	4	6	4	ІРС,ДС/3
Тема 2.4. Плеврити.	14	2	2	6	4	ІРС,ДС/2
Разом за змістовим модулем 2	56	10	10	24	12	8
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ до теми 1.4						8
ІНДЗ до теми 2.2.						8
ІНДЗ всього						16
Всього годин \ балів	150	20	26	86	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота

студента, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р-Реферат, а також аналітична записка, аналітичний аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Міокардит. Метаболічні кардіоміопатії. Гіпертрофічна кардіоміопатія. Вроджені та набуті вади серця. «Опероване серце». Фібриляція передсердь. Брадіаритмії та блокади серця. Патологія аорти. Особливості програм фізичної реабілітації при кардіологічних захворюваннях. Дієтичні рекомендації. Фізіотерапевтичні заходи. Особливості санаторно – курортної реабілітації. Психологічні аспекти реабілітації.

Туберкульоз легень, пневмоконіози, стан після резекції легень, ідіопатичний фіброзуючий альвеоліт, саркоїдоз, Covid -19. Особливості програм фізичної реабілітації при пульмонологічних захворюваннях.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з 3 модулів: за практичні заняття, індивідуальне дослідне завдання; контрольну роботу наприкінці змістового модуля.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 24 балів, II – 16, і III – го - 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість занять цього модуля становить 26 (16– I змістовий модуль, 8– II змістовий модуль). Кожна з тем оцінюється від 0 до 2 балів.

Модуль II передбачає написання студентом програми реабілітації з демонстрацією практичних навичок фізичної терапії в рамках діагнозу отриманого пацієнта. Оцінюється другий модуль максимально на 16 балів

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульної контрольної роботи, яка передбачає перевірку теоретичних знань. Контрольна роботи оцінюються за 60- бальною шкалою.

Практичні заняття першого модуля оцінюються максимум у 2 бали:

2 бали виставляється, якщо студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Студент вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін, виконує завдання лабораторної роботи самостійно.

1,5 бали виставляється, якщо знання студента є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, виконує завдання лабораторної роботи самостійно

1 бал виставляється, якщо студент виявляє знання і

розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує

3

незначними похибками. практичні навички виконує із помилками

0,5 балів виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує із помилками.

0 виставляється, якщо студент не виявляє знань з вивченого матеріалу.

ІНДЗ оцінюється максимум у 8 балів

Бали	Критерії оцінювання ІНДЗ
8	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
7	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції.
6	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
5	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
4	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій. Висновки недоказові.
3	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження непослідовно.
1	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено

	методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.
0	

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту: Кожна правильна відповідь модульного тесту оцінюється в один бал.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Політика щодо академічної доброчесності. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (практичні роботи, модульну контрольну роботу, ІНДЗ, самостійні роботи)

При виконанні самостійних, індивідуальних дослідних та практичних робіт студент обов'язково повинен посилатися на джерела інформації у разі запозичень ідей або тверджень.

ІV. Підсумковий контроль.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Оцінювання знань і умінь магістрів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати протягом усього вивчення курсу, становить 100. З них:

- 40 балів за поточне оцінювання;
- 60 балів за підсумкову модульну контрольну роботу (МКР).

Поточне оцінювання.

Бали поточного оцінювання студенти набирають шляхом написання програм реабілітації при окремих захворюваннях.

Підсумкове оцінювання.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі комп'ютерного тестування за шкалою від 0 до 60 балів (40 питань, кожне з яких оцінюється у 1,5 бала).

У. Шкала оцінювання.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
35-59	FX	незараховано
0-34	F	

УІ. Рекомендована література та інтернет – ресурси.

Основна література

1. Амосова Е.Н. Клиническая кардиология, т1-2. - К.: Здоров'я, 2006.
2. Арутюнов Г.П. Кардиореабилитация. – М.: Медпресс – информ, 2013. – 332с.
3. Гайдаров Л.Ф., Лазарева Г.Ю. Реабилитация после заболеваний. Полный справочник - М.: Эксмо, 2008. - 704с.
4. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
5. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. Львів, 2012. 192 с.
6. Козачок М.М., Висотюк Л.О., Селюк М.М. Клінічна пульмонологія. – К.: ТОВ «ДСГ Лтд», 2015. – 436с.
7. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 274с.
8. Носков С.М., Маргазин В.А. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. - Москва: Геотар - медиа, 2010. - 625с.
9. Окорочков А.Н. Лечение болезней внутренних органов (в 4-х томах). – Витебск: Белмедкнига, 2012.
10. Пасиешвили Л.М., Заздравнов А.А. Справочник по терапии с основами реабилитации. - Ростов: Феникс, 2009. - 413с.
11. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
12. Попов С.Н. Лечебная физическая культура. М.: Физкультура и спорт, 1998. – 380с.
13. Реабилитация при заболеваниях органов дыхания [Электронный ресурс] / Малявин А.Г., Елифанов В.А., Глазкова И.И. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - (Серия "Библиотека врача-специалиста").
14. Рекомендації Європейського товариства з гіпертензії та Європейського кардіологічного товариства з лікування артеріальної гіпертензії (2018р.).
15. Рекомендації Української асоціації кардіологів з профілактики та лікування хронічної серцевої недостатності (2016р).
16. Рекомендації Європейського кардіологічного товариства з хронічних коронарних синдромів 2019р.).
17. Рекомендації Європейського кардіологічного товариства з гострого коронарного синдрому 2017р.).
18. Респираторная медицина: руководство в 3 т. / под ред. А. Г. Чучалина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Литтерра, 2017. — Т. 1. — 640 с.
19. Сітовський А.М. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево – судинної системи. – Луцьк: Луцький інститут розвитку людини, 2005. – 260с.
20. Хронічне обструктивне захворювання легень. Адаптована клінічна настанова, основана на доказах // Наказ МОЗ України № 555 від 27.06.2013р.

Додаткова література

1. Журавлева А.И., Граевская Н.Д. Спортивная медицина и лечебная физкультура. – М.: Медицина, 1993.
2. О. О. Крахмалова, Д. М. Калашник, І. В. Талалай Пульмонологічна реабілітація хворих на хронічне обструктивне захворювання легень // Український пульмонологічний журнал. 2013, № 1.
3. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В.В.Клапчука, Г.В.Дзяка. – К: Здоров'я, 1995. – 312 с.
4. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. - 379с.
5. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
6. Шютт А., Болотова Е.В., Халле М. Роль физической нагрузки во вторичной профилактике ишемической болезни сердца // Кардиология. – 2005. - № 7. – С. 83 – 86.

Інтернет-ресурс

1. <http://www.booksmed.com>
2. <http://www.cochrane.org>
3. <http://ukrcardio.org>
4. <http://www.consilium-medicum.com.ua/cm>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced>
6. <http://www.strazhesko.org.ua/advice>
7. <http://www.webcardio.org>
8. <http://www.who.ch>
9. <http://www.nlm.nih.gov>
10. <http://healthgate.com>
11. <http://www.kfinder.com>
12. <http://php.silverplatter.com>
13. <http://www.healthweb.org>
14. <http://www.pslgroup.com>
15. <http://www.healthgate.com>
16. <http://www.mdconsult.com>
17. www.rmj.net
18. <http://www.riada.kiev.ua>